

Sygn. akt II UK 146/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku B. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.
o rentę socjalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 października 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) na rzecz radcy prawnego P.P. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej ubezpieczonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 17 października 2013 r. oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 10 grudnia 2012 r., którym oddalono odwołanie B. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. z dnia 6 kwietnia 2012 r. odmawiającej prawa do renty socjalnej.

Ubezpieczona wywiodła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego w postaci art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także na podstawie naruszenia przepisów postępowania w postaci art. 227 w związku z art. 217 § 3 k.p.c., art. 286 w związku z art. 290 § 1 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c., wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego oraz orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie odwołującej się prawa do renty socjalnej, a także o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania i o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika ubezpieczonej kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, gdyż koszty te nie zostały zapłacone ani w całości, ani w części.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawa, a także z tego względu, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Oczywiście jest, że dwie pierwsze i ostatnia, przywołane wyżej, przesłanki dotyczyć muszą przepisów powołanych w podstawach kasacyjnych, bowiem zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach podstaw. Jednakże sam fakt, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołuje się do przepisów

wskazanych w jej podstawach, nie stanowi o tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Nie chodzi bowiem o jakiekolwiek zagadnienie prawne, sformułowane na podstawie tych przepisów, bądź o jakiekolwiek wątpliwości interpretacyjne tych przepisów. Problem prawny, ujęty w skardze kasacyjnej, dotyczyć musi kwestii decydującej o rozstrzygnięciu sprawy, nie może być dla niej prawnie obojętny. Innymi słowy, w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź zachodzi konieczność wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tylko wtedy, kiedy wynik sprawy uzależniony jest od interpretacji przepisów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., I PK 98/05, OSNP 2006 nr 15 - 16, poz. 243, z dnia 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni art. 4 ustawy o rencie socjalnej i art. 5 tej ustawy w związku z art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych „w zakresie dotyczącym oceny stopnia niezdolności do pracy, w tym w szczególności w aspekcie posiadania przez powódkę ustalonego stopnia niepełnosprawności. W ocenie powódki, w szczególności wyjaśnienia wymaga, czy zachowanie zdolności do pracy jedynie w warunkach specjalnych, stworzonych dla dalece ograniczonym stopniu niepełnosprawności stanowi przeszkodę w ustaleniu całkowitej niezdolności do pracy, a więc mimo zachowania zdolności do prac, które może wykonywać osoba o ustalonym stopniu niepełnosprawności, zatrudniona w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej. Niezbędne jest przez Sąd wyjaśnienie, czy przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia, czy tylko zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach odpowiednio przystosowanych dla osób niepełnosprawnych”.

Rozstrzygnięcie tak sformułowanych wątpliwości interpretacyjnych nie miałoby żadnego znaczenia dla wyniku sprawy, jeśli wziąć pod uwagę, że Sąd drugiej instancji ustalił, iż skarżąca legitymuje się orzeczeniem Powiatowego

Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w O. z dnia 26 grudnia 2011 r., zaliczającym ją do osób o lekkim stopniu niepełnosprawności. Z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.) wynika zaś, że niezdolnymi do pracy lub zdolnymi do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej są tylko osoby o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się natomiast osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne (art. 4 ust. 3 ustawy).

W tym kontekście przedstawiony przez skarżącą problem odnoszący się do oceny stopnia niezdolności do pracy osoby zdolnej do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej nie dotyczy żadnej kwestii istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy, w której go sformułowano. Niemożliwe jest zaś przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które nie mogą być uwzględnione przy jej rozpoznaniu. Przedstawiona przez wnoszącą skargę przyczyna jej rozpoznania jest zatem nieodpowiednia do zakresu sprawy poddanej do rozpoznania w trybie skargi.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony również w ten sposób, że skarga jest oczywiście uzasadniona, nie można jednak uznać, że skarżąca zdołała wykazać istnienie tej przesłanki.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie ma bowiem żadnych argumentów przemawiających za jej oczywistą zasadnością. Skarżąca w istocie odwołała się do podstaw skargi, stwierdzając że „podniesione w niniejszej skardze zarzuty w sposób jednoznaczny przemawiają za oczywistym naruszeniem przez Sądy obu instancji wskazanych przepisów prawa”. Odwołanie się dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do podstaw skargi nie może zaś wywołać żadnego skutku nie tylko dlatego, że podstawy skargi nie

podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, ale również z tego względu, iż rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007, II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania, skoro nie wynika z niego nawet to, jakie przepisy naruszył Sąd Apelacyjny i w jaki konkretnie sposób miałoby dojść do tego naruszenia.

Skarżąca nie zdołała zatem wykazać potrzeby rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, w związku z czym, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.